U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobců: **a) X. Y.**, **b) X. X.**, **c) X. Z.**, všichni zastoupeni Mgr. Alenou Kuhnovou, advokátkou, se sídlem Ulrichovo náměstí 737/3, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 10. 2021, čj. OAM-568/ZA-ZA10-ZA20-2021 a čj. OAM-567/ZA-ZA10-ZA20-2021, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 1. 2022, čj. 51 Az 12/2021-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobců Mgr. Aleně Kuhnové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 19 457 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

[1] Žalobce a), jeho manželka žalobkyně b) požádali o udělení mezinárodní ochrany a žalobkyně b) tak učinila i za jejich nezletilou dceru, žalobkyni c). Žalobci shodně uvedli, že žalobce a) ve vlasti obtěžoval věřitel jeho otce, kterému otec (tchán) dluží 35 000 USD, a to proto, že s otcem (tchánem) bydleli ve společné domácnosti. Věřitel žalobci a) vyhrožoval, že ublíží jeho rodině a jednou ho fyzicky napadl. Žalobce měl rozbitou hlavu, ale pomoc lékaře nevyhledal. Následně věřitel žalobce a) dvakrát navštívil doma a později mu ještě volal. Žalobci a) se z obav o rodinu zhoršil jeho zdravotní stav (trpí epilepsií, užívá léky, ale i přesto občas ztratí vědomí; v Gruzii pobíral invalidní důchod). Na policii ani jiné státní orgány se neobrátili, protože žalobce a) měl obavu, aby mu věřitel ještě více neublížil. Dluh by nepokryl ani prodej jejich domu, protože je ve špatném stavu. Nakonec se kvůli obavám rozhodli o emigraci. Po svém odjezdu se od sousedů dozvěděli, že je věřitel znovu hledal.

[2] Žalovaný zamítl v záhlaví označenými rozhodnutími žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o azylu“).

[3] Obsahově totožné žaloby žalobců proti oběma rozhodnutím Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) spojil ke společnému projednání. V záhlaví uvedeným rozsudkem je zamítl. V rozsudku připomněl, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu správní orgán neprovádí plnohodnotné meritorní posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný proto nijak nepochybil, jestliže vyšel primárně ze zprávy *„Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“*. Uvedený podklad je dostačující, protože se zakládá na řadě zdrojů informací. Adresná zpráva pořízená za účelem posouzení důvodů uvedených v žádostech o mezinárodní ochranu podaných žalobci nebyla nezbytná. Teprve pokud by žalobci prokázali, že v jejich případě není možné Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat, musel by žalovaný shromáždit takové podklady, které by umožnily provést plnohodnotné posouzení jejich důvodů. Žalobci to ovšem neprokázali, a dokonce ani jejich tvrzení nebyla v tomto ohledu dostatečně závažná. Žalobci pouze tvrdili napadení se strany soukromého věřitele otce žalobce a). Na policii či jiný orgán veřejné moci se však v zemi původu neobrátili. Hrozba vážné újmy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany sice i v případech, kdy je jejím původcem soukromá osoba, avšak musí být podle § 2 odst. 6 zákona o azylu prokázáno, že stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou. Je-li původce soukromá osoba, musí se tedy postižený nejprve obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu – jestliže není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Žalobci se na žádný orgán veřejné moci neobrátili. Krajský soud dále uvedl, že za určitých okolností nelze na této žádosti o pomoc podle judikatury Nejvyššího správního soudu trvat, respektive v některých případech je na základě tvrzení žalobce povinností žalovaného zabývat se blíže otázkou, nakolik je ochrana poskytovaná veřejnými orgány účinná a zda k ní žadatel mohl mít přístup. Žalobci však tvrzení zpochybňující přístupnost či účinnost takové pomoci neuvedli.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podali všichni tři žalobci (dále „stěžovatelé“) kasační stížnost.

[5] Stěžovatelé namítají, že Gruzii nelze považovat za bezpečnou zemi původu, protože právní předpis ukládá ministerstvu vnitra provádět pravidelný přezkum seznamu bezpečných zemí, ale žalovaný i soud vycházeli vedle tohoto seznamu ze zprávy vytvořené v listopadu 2020, tedy z rok a půl starých informací.

[6] Stěžovatelé dále uvádějí, že v jejich případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Pokud by se vrátili do vlasti, mohli by znovu čelit nebezpečí vážné újmy, byť ze strany soukromého subjektu. Stěžovatele a) tato osoba fyzicky napadla a vyhrožovala mu negativními důsledky pro žalobkyně b) a c). Intenzita hrozby byla podle stěžovatelů značná a v důsledku vedla k tomu, že byli nuceni odejít na území jiného státu.

[7] Stěžovatelé namítají také to, že krajský soud nesprávně aplikoval závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10. 2021, čj. 41 Az 58/2020-52, na nějž se odvolávali v žalobě.

[8] Žalovaný odkazuje na svá rozhodnutí a na napadený rozsudek soudu. Kasační stížnost podle něj neobsahuje žádné námitky prokazující pochybení jeho nebo soudu. Stěžovatelé v zemi původu nepodnikli žádné kroky k vyřešení situace. Neprokázali ani, že v jejich případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Byli to však právě oni, kdo měl tuto skutečnost prokázat. Napadená rozhodnutí pocházejí z října 2021, proto není žalovanému zřejmé, z jakého důvodu stěžovatelé namítají použití zprávy vypracované v listopadu 2020.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zabývá podle § 104a s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelů. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou – blíže k tomu viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 10–12, či usnesení z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4). Stěžovatelé sami netvrdí, v čem okolnosti jejich případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Žádná část kasační argumentace podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Krajský soud naopak posoudil případ stěžovatelů v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit.

[12] Jádro argumentace stěžovatelů spočívá v tom, že Gruzii nelze v jejich případě považovat za bezpečnou zemi původu, neboť měli problémy se soukromými osobami (věřitelem), který jim vyhrožoval a stěžovatele a) i fyzicky napadl. Na policii či jiné bezpečnostní složky se stěžovatelé v zemi původu neobrátili z obavy, aby jim věřitel ještě více neublížil.

[13] Nejvyšší správní soud úvodem připomíná, že žalovaný napadenými rozhodnutími nerozhodoval věcně o (ne)udělení mezinárodní ochrany, nýbrž žádosti stěžovatelů zamítl jako zjevně nedůvodné s tím, že Gruzie je považována za bezpečnou zemi původu (§ 16 odst. 2 zákona o azylu ve spojení s § 2 bodem 7 vyhlášky č. 68/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců) a stěžovatelé netvrdili ani nedoložili, že v jejich individuálním případě by tomu tak nebylo. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že Gruzie představuje zemi, v níž je ochrana jejích státních příslušníků zajištěna dostatečně (srov. např. usnesení ze dne

30. 9. 2020, čj. 9 Azs 185/2020-30). Tomu ostatně odpovídá i zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. V usnesení z 15. 2. 2021, čj. 4 Azs 325/2020-29, pak Nejvyšší správní soud v návaznosti na svá dřívější rozhodnutí konstatoval, že *„pokud se udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi tzv. bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný azylový příběh odůvodňuje věcné posouzení jeho žádosti podle § 12 až § 14b zákona o azylu.“* Bylo tedy na stěžovatelích, aby uvedli natolik přesvědčivá individuální tvrzení podložená důkazy, pro něž by bylo namístě jejich azylovou žádost meritorně projednat (srov. také usnesení NSS ze dne 27. 7. 2021, čj. 8 Azs 87/2021-37, bod 9). Krajský soud v nyní napadeném rozsudku jasně vymezil, v jakém směru stěžovatelé břemeno tvrzení a důkazní neunesli.

[14] Otázkou pronásledování soukromými osobami se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zabýval již opakovaně. V rozsudku ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, uvedl, ževyhrožování ze strany soukromé osoby není bez dalšího důvodem pro udělení azylu (srov. např. též rozsudky ze dne 18. 12. 2003, čj. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 27. 8. 2003, čj. 4 Azs 7/2003-60, nebo obdobně též rozsudek ze dne 18. 12. 2003, čj. 6 Azs 45/2003-49). Z ustálené judikatury zároveň vyplývá, že *„za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“* (srov. rozsudek ze dne 30. 6. 2005, čj. 4 Azs 440/2004-53). U soukromých osob jako původců pronásledování je tedy třeba posuzovat, zda byly státní orgány záměrně nečinné anebo neschopné poskytovat před původci pronásledování ochranu (srov. rozsudky ze dne 22. 12. 2005, čj. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, čj. 9 Azs 49/2007-68, anebo ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008-62). Nejvyšší správní soud výše uvedené dále rozvedl v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Azs 43/2008-47, v němž uvedl, že případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země nečiní z takového ohrožení „pronásledování“ ve smyslu azylově relevantních důvodů (usnesení NSS ze dne 27. 7. 2021, čj. 8 Azs 87/2021-37, bod 11).

[15] Byť bylo předmětem obou rozhodnutí žalovaného v nynější věci zamítnutí žádostí ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu, nikoliv věcné projednání azylových žádostí stěžovatelů, uvedené závěry plynoucí z citované judikatury zdejšího soudu jsou i v této věci použitelné. Stěžovatelům hrozí újma ze strany soukromé osoby, jež je věřitelem otce stěžovatele a). Stěžovatelé uvedli, že se v zemi původu o řešení pronásledování ze strany soukromé osoby prostřednictvím státních orgánů ani nepokusili. Své rozhodnutí v kasační stížnosti vysvětlili nesnadností takového postupu. Skepse stěžovatelů vůči neschopnosti gruzínských státních orgánů zjednat nápravu je ovšem pouze hypotetická. Ve vztahu ke Gruzii Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 31. 5. 2018, čj. 7 Azs 90/2018-44, uzavřel, že *„v zemi funguje možnost uplatnění práv občana na různých úrovních, vč. odvolání a přezkumu. Je možné se reálně domáhat prověření postupů policie, v zemi má rovněž poměrně silné postaveni veřejný ochránce práv.“* Pouhá skutečnost, že stěžovatelé prostředek ochrany v zemi původu nepovažovali za snadno dostupný nebo účinný, neznamená, že dostupným či účinným nebyl. Ani v tomto směru navíc stěžovatelé neuvedli ryze individuální důvody, které by odpovídaly podmínkám § 16 odst. 2 zákona o azylu. Tato námitka tedy přijatelnost kasační stížnosti nezakládá, neboť okolnosti dané věci nijak nevybočují z

požadavků popsaných ve výše citované judikatuře, s nimiž jsou závěry žalovaného i krajského soudu plně v souladu.

[16] Kasační námitku, která rozporuje zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí, protože žalovaný neprovedl jeho každoroční přezkum a vycházel z podkladu označeného jako *„Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“* pojednávajícím o stavu v listopadu 2020, Nejvyšší správní soud posoudil jako nepřípustnou, neboť ji žalobci neuvedli v žalobách, ač mohli (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[17] Nepřípustné jsou rovněž výtky vůči nesprávné aplikaci rozsudku Krajského soudu v Brně, čj. 41 Az 58/2020-52. V žalobě z tohoto rozsudku stěžovatelé citovali s tím, že se u nich jedná o stejnou situaci. Krajský soud v Hradci Králové v nyní napadeném rozsudku v bodech 33 a 34 podrobně vysvětlil, proč závěry Krajského soudu v Brně na tuto věc vztáhnout nelze. Podklady pro rozhodnutí žalovaného se totiž otázce, zda policie či jiné orgány efektivně šetří případné problémy a chrání práva občanů, věnují. Vzhledem k tomu, že kasační námitka zůstává v obecné rovině a do těchto rozhodovacích důvodů vůbec nemíří, je nepřípustná, neboť se opírá jen o jiné důvody než ty uvedené v § 103 odst. 1 s. ř. s. (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na vše výše uvedené lze uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti. Krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. bod 53 usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovatelům byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2022, č. j. 8 Azs 33/2022-42, ustanovena zástupkyní Mgr. Alena Kuhnová, advokátka. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby – za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a za sepis a podání doplnění kasační stížnosti. Za tyto právní úkony náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelů odměna v částce 3 100 Kč za každý z nich, tj. 6 200 Kč. Jelikož šlo o společný úkon při zastupování tří osob, náleží ustanovené zástupkyni podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou osobu odměna snížená o 20 %, tedy celkem částka 14 880 Kč.

Pokud jde o náhradu hotových výdajů ustanovené zástupkyně, ta je stanovena paušálně v § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a to ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Ačkoli ustanovená zástupkyně zastupovala tři osoby, přiznal soud paušální náhradu pouze za čtyři úkony, neboť s nezletilou stěžovatelkou s ohledem na její věk zástupkyně komunikovala prostřednictvím jejich zákonných zástupců. Ustanovená zástupkyně soudu v podání ze dne 19. 4. 2022 sdělila, že je plátkyní DPH, přiznaná odměna se jí proto zvyšuje o částku, která odpovídá sazbě této daně, tedy 3 376,8 Kč, po zaokrouhlení na celé koruny 3 377 Kč. Celkem tedy náleží zástupkyni stěžovatelů odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 19 457 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. února 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu